

MANGA

– STORA ÖGON OCH SMÅ NÄSOR

Systrarna Yosh och Soya intresserade sig tidigt för manga. De har vunnit priser för sina serier och för några år sedan startade Yosh och hennes pojkvän Yokaj Sveriges första mangastudio. Några månader efter starten värvades Soya till studion.

YOSH OCH SOYA är födda och uppväxta i Sverige men har släkt i Hong Kong. Manga och Anime (tecknad film) har funnits i deras liv sedan de var små.

MANGA ÄR DET JAPANSKA ordet för tecknade serier och har kommit att betyda både tecknade serier från Japan och tecknade serier i samma stil som de japanska. I både Japan och Hong Kong är manga utbredd och väl accepterad av samhället. Föräldrar läser manga och kostymklädda män med en mangatidning i handen är ingen ovanlig syn på tunnelbanan.

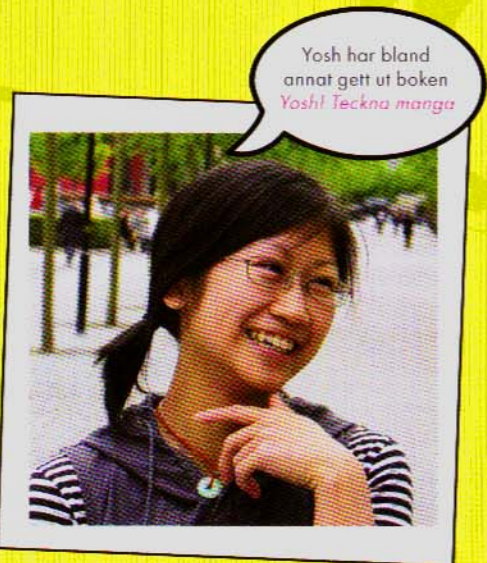
– Vi känner oss inte helt bekanta med att det fortfarande ses som lite konstigt i Sverige, säger Yosh, som med sina 25 år är den äldsta av systrarna.

MANGAN KOM TILL SVERIGE för nästan åtta år sedan men är fortfarande inte särskilt utbredd.

– Det märks eftersom man ofta måste förklara vad manga är för något, säger Yosh. Då känns det främmande.

– Men det börjar lugna ner sig nu, fyller nitton-åriga Soya i.

I JAPAN RADER EN ANNAN seriekultur än i Sverige. I mangans hemland är serier en del av vardagen och det finns något för alla. Men japanerna förstår inte varför vi i västvärlden intresserar oss för manga utan tycker att vi ska göra våra egna serier. Å andra sidan betyder export pengar. Regeringen har till och med

tagit fram ett pris till de tecknare som bidrar till att manga sprids utanför Japan.

– I Japan går det åt mer pappersvirke till att göra mangatidningar än toalettpapper, berättar Soya.

SLARVIG BILD

MANGA BETYDER URSPRUNGLIGEN ungefär slarvig bild. Det var träsnittskonstnären Katsushika Hokusai (1760–1849) som myntade uttrycket. Mangans popularitet beror troligtvis på japanernas förmåga att ge tecknade figurer mänskliga känslor.

DET FINNS MANGA GENRE inom Manga och alla kan hitta något som passar dem. Vuxna, tonåringar, killar och tjejer.

– Det finns till och med för hemmafruar, skrattar Soya.

Yosh förklarar att manga är karaktärbaserat. Läsaren får ofta följa en person som den får lära känna väl. Många gånger kan läsaren känna igen sig i figurens känslor och handlingar.

Tips för dig som vill teckna manga och få den publicerad:

- Teckna mycket
- Delta i tävlingar
- Skicka in det du gjort till förlag
- Gå till förlag och presentera dig själv och din idé

Vill du läsa mer av Yosh och Soya:

- Yoshi! Teckna manga av Yosh
- Teckna lätt manga av Yokaj studio
- Manga skoldagbok 2007/2008 av Yokaj studio
- Mangatalangen – vinnarna 2006 (antologi med finalistbidragen i tävlingen bl.a. Soyas vinnarbidrag)

– Varken språk eller kultur är ett hinder, känslor är universellt, säger Yosh.

MANGA KÄNNETECKNAS OFTA av figurernas stora ögon och nästan obefintliga näsor. Men vad är skillnaden på bra och dålig manga?

– Det här inget med ögonen att göra, berättar Yosh. Det som syns på bilderna är bara skalet, det är historien som är viktig. Precis som i verkligheten. Du kan träffa en person som är snygg men sedan kanske du upptäcker att det inte finns så mycket bakom pannbenet, skrattar Yosh.

Soya fyller i att det ändå handlar om att gilla stilen och att smaken är delad.

Mindre bra manga kan bero på att tecknaren inte är duktig och inte kan få fram historien på ett spännande sätt.

FÖREBILDER

VARKEN YOSH ELLER SOYA vet exakt när de började teckna manga. De har alltid tyckt om att rita och har gjort det sedan de var små.

Yosh berättar att det finns många duktiga tecknare och hon har många förebilder som hon inspireras av.

– Det finns alltid något att hämta. Antingen är de duktiga tecknare eller så skriver de bra historier. Man själv växer och förändras och då byts idolerna ut. Just nu är det Naoki Urasawa, men hans verk finns inte på svenska.

Soya har svårt att nämna vem som är hennes förebild, men säger till slut att det är hennes storasyster.

– Yosh har alltid gått framför mig och jag har kopierat henne mycket.

ÅSA EKSTRÖM ÄR SVERIGES första mangatecknare och både Yosh och Soya tycker att hon är duktig och modig. De ser henne mer som en kollega än som en förebild.

– Eftersom hon var först var det hon som fick sparka upp alla dörrar och slita hårt, säger Yosh.

– Hon har nog gjort det lättare för oss, fortsätter Soya.

För dig som vill veta mer:

WWW.YOKAJSTUDIO.COM

SVERIGES FÖRSTA MANGASTUDIO

FÖR BÅDA SYSTRARNA började tecknandet som en hobby. För några år sedan startade Yosh och hennes pojkvän Sveriges första mangastudio, som heter Yokaj Studio. De har även en hemsida. För Yosh är mangan ett heltidsjobb och förhoppningen är att alla fyra som jobbar i studion ska kunna ha det som heltidsjobb i framtiden.

Soya går fortfarande i skolan så för henne dröjer det ett tag till innan hon kan jobba med mangan på heltid.

– Jag funderar på att plugga vidare. Kanske grafisk design och formgivning, berättar hon.

I NULÄGET FINNS DET ingen fysisk studio. De kallar den en mobil och digital studio. De fyra medarbetarna är unga, vana vid datorer och tecknar digitalt hemifrån. De ger varandra respons via msn och andra forum på internet. Målet är att det så småningom ska bli en fysisk studio där de kan träffas och jobba. Studion är så gott som en familjestudio. Förutom Yosh och Soya jobbar även deras kusin och Yosh pojkvän där.

PÅHITTADE NAMN

BÅDE YOSH OCH SOYA heter egentligen något annat.

– Det var inte menat att jag skulle ha någon påhittat namn, säger Yosh. Jag hade Yoshi som namn på msn och alla mina vänner började kalla mig det.

Hennes pojkvän påpekade dock att draken i Super Mario Bros heter så, vilket ledde till att Yoshi blev Yosh.

– Det betyder ungefär "All right", förklarar Yosh. En av Soyas vänner kom på hennes smeknamn. – Hon tyckte att mitt efternamn var svårt att uttala.

Påhittade namn förekommer sällan i mangavärlden.

– Jag tycker att det är bra att ha ett smeknamn. Då kan man gömma sig lite bakom det och behålla privatlivet för sig själv, säger Yosh.

SYSTER OCH ARBETSKAMRAT

YOSH OCH SOYA TYCKER att det fungerar bra att jobba med sin syster. De vet var de har varandra vilket är en trygghet för dem. Det finns ingen konkurrens mellan syskonen utan de uppmuntrar varandra hela tiden.

– Man behöver inte vara särskilt försiktig med kritik, säger Soya.

Till en början var familjen skeptisk till att systarna bestämde sig för att bli mangatecknare och såg det inte som ett riktigt jobb. När systarna vunnit flera priser och fått mycket uppmärksamhet ändrade familjen uppfattning.

– Nu stödjer de oss och kommer med idéer om hur vi kan utvecklas, säger Yosh.

Yosh tror att lillasystemens framgångar beror på att hon vågar bryta sig ur den kommersiella mangan och gå sin egen väg. Hon hittar influenser från andra typer av manga. Soya har vunnit tävlingen Mangatalangen 2006.

PÅ SENARE TID HAR intresset för manga ökat i Sverige. Soya tror att det beror på att det är annorlunda.

– Jag tror att mangan slår i vilket land den än kommer till, säger Yosh.

De tror att stilen kommer att fortsätta utvecklas och att det kommer fler svenska mangatecknare. Deras dröm är att helt kunna försörja sig som tecknare och bli stora i Japan.

HUR SER FRAMTIDEN UT FÖR MANGAN?

– **DEN KOMMER ATT** utvecklas mer. Det gör den hela tiden, säger Yosh. I USA, Hong Kong och Sverige försöker tecknarna att efterlikna den japanska stilen medan japanerna försöker hitta nya stilar och utveckla mangan.

av Agneta Wahlström

Medlemmarnas egna sidor

Medlemmarnas sidor, Läslusen, Box 6630, 113 84 Stockholm

Skicka in topplistor, pinsamheter och annat kull!

LÄSLUSENS IDOL

Shakira

Shakira har varit en centralfigur på den sydamerikanska popscenen sedan mitten av 1990-talet och haft en lysande internationell karriär sedan hennes första engelskspråkiga album *Laundry Service* kom ut 2001.

Shakira Isabel Mebarak Ripoll är född 2 februari 1977 i Colombia. Hennes pappa är amerikansk libanes medan hennes mamma har colombianskt och italienskt påbrå. Shakira talar fem språk och visar i sin musik påverkan från många olika kulturer – för publiken mest bekant genom den orientaliska dans hon gärna framför och som hon lärde sig i tidiga tonåren för att komma över sin blyghet.

Förutom sin musikkarriär har Shakira engagerat sig mycket för utsatta barn. Hon grundade en Colombiansk välgörenhetsorganisation 2001 som hjälper fattiga barn att utbilda sig, hon har deltagit i välgörenhetskonserter och är goodwillambassadör för UNICEF.

Shakiras senaste album *Oral Fixation Vol. 2* kom ut 2005 och har följts av en två år lång mastodontturné runt hela världen. Trots det har hon hunnit med att spela in flera duetter. Nu senast hitsingeln *Beautiful Liar* med Beyoncé Knowles som toppat hitlistorna under våren.

Diskografi

Studioalbum

1991: *Magia*
1993: *Peligro*
1996: *Pies Descalzos*
1998: *¿Dónde Están los Ladrones?*
2001: *Laundry Service / Servicio De Lavanderia*
2005: *Fijación Oral Vol. 1*
2005: *Oral Fixation Vol. 2*

Live-album

2000: *MTV Unplugged*
2004: *Live & Off the Record*
2007: *Oral Fixation Tour: Live from Miami*

Familjesalbum

1997: *The Remixes*
2002: *Laundry Service: Washed & Dried*
2002: *Grandes Éxitos*
2006: *Oral Fixation Volumes 1 & 2*

Visste du att:

- Shakira är yngst av åtta syskon.
- "Shakira" är arabiska och betyder ungefär "tacksam".
- Hennes IQ är 140.
- Förutom spanska och arabiska pratar hon portugisiska, engelska och italienska.
- Hon gillar inte att ha smycken.
- John Lennon är hennes största musikaliska influens.
- Den bästa konsert hon sett var med Depeche Mode.

